

Πεντάλ

Από τη Μαρία Δαϊνά

Καλή συνέχεια

Η ευχή απευθύνεται σε όλους και έχει φτάσει έως και στην ταβέρνα. Εκεί που κάθεται αμέριμνος, μετά τη σαλάτα και τα ορεκτικά, σου φέρνουν το κατάλευκο κυρίως πιάτο, κάτω από πενιχρά αναρριχητικά και με στεγασμένο ψιλόβροχο, κι ακούς το συμπαθέστατο γκαρσόνι με την άφωνα ολόσωμη ρόμπα να σου εύχεται «καλή συνέχεια». Πάει περίπατο το «καλή σου όρεξη». Ακολούθησε την κακή τύχη του «παρακαλώ», ή του «τίποτα», που ηττήθηκαν κατά κράτος από το «να 'στε καλά». Σύντομες, περιεκτικές και απολύτως κατανοητές απαντήσεις, γιατί το «παρακαλώ» παραείναι σύνθετο εννοιολογικά, αφού, εκτός από τυπική απάντηση σε ευχαριστία που μας έχει απευθύνει προηγουμένως κάποιος, μπορεί να δηλώνει, αναλόγως το ύφος βέβαια, και ικεσία ή, χειρότερα, απαίτηση ή εντολή που διατυπώνεται ευγενικά, ακόμη και προτροπή σε εξέγερση, ενώ το ασφαλές «να 'στε καλά» ή το «καλή συνέχεια» σημαίνει κάτι σαν το «καλό δρόμο», «καλή επιτυχία», «καλά ξεμπερδέματα», «**καλό** συναπάντημα» κ.λπ.· ενίοτε δε εκστομίζεται και χωρίς να προηγηθεί το «ευχαριστώ». Υπήρξε φορά που δεν πρόλαβα να το αρθρώσω στον νεαρό ταμία της Εθνικής Τράπεζας, αλλά ο αφοσιωμένος στη δουλειά του άνθρωπος διαισθάνθηκε παρ' όλα αυτά πως ήμουν διατεθειμένη να τον ευχαριστήσω και φοβούμενος ότι θα σφετεριστώ την πρόταση, με απόβλησε δίχως να χρειαστεί να σηκώσει κεφάλι: «Να 'στε καλά».

Με αφορμή τις πρόσφατες εκλογές το Πεντάλ σκεφτόταν ότι εδώ η «καλή συνέχεια» βρίσκει ίσως την ευστοχότερη εφαρμογή της. Παραδίδει την εξουσία το ίδιο ένα κόμμα στο ίδιο άλλο κόμμα και του εύχεται, απλοστάτα και διά χειραφιάς, καλή συνέχεια. Με χαμόγελο, «ανεπαίσθητος», θα έλεγε ίσως ο Καβάφης. Το «καλή συνέχεια» έχει βεβαίως και μια άλλη, ελπίσω, σημασία. Συνέχεια σημαίνει συνέχεια. Αέναα συνέχεια. Παράδειγμα: Μίκης Θεοδωράκης: συνθέτης, πολιτικός, «στοχαστής». Αν μου επιτρέπεται να ρωτήσω, το «στοχαστής» από πού προέκυψε; Γιατί ο Μπετόβεν ή ο Μπραμς δεν δήλωσαν και «στοχαστής»; Γιατί, αν έρθουμε στα δικά μας, δεν δήλωσε φέρ' ειπείν στοχαστής και ο Τάσος Αποστολίδης, όπως έχω ξαναπεί.

Πότε θα σταματήσει αυτό το ολόγαν; Με τον θάνατο; Κι αν δεν σταματήσει ούτε τότε, πόσο ακόμα; Γιατί ο άνθρωπος, ο οποιοσδήποτε άνθρωπος, δεν μπορεί να τιθασεύσει την άμετρη φιλοδοξία του ή να επιβάλλει στον εαυτό του ένα μέτρο; Πρόκειται για σύμπλεγμα κατωτερότητας, ανωτερότητας, ή για διαφορετικό γονίδιο; Οι εκδηλώσεις διαδέχονται η μία την άλλη σε ρυθμό πολυβόλου. Μέγαρο Μουσικής, διαφημίσεις και κατάλογοι που αποτυπώνουν τη «**μυθική**» διαδρομή του Μίκη Θεοδωράκη από το Κανάλι της Βουλής, αλληπάλληλες τιμητικές συναυλίες, αφιερώματα, επιστράτευση οκανδιναβών τραγουδιστών, ελληνικών λαϊκών τραγουδιστών, κ.λπ., κ.λπ., και ουκ έστιν τέλος. Και μια και το Πεντάλ είναι κάπως ξέφρενο σήμερα, του έρχεται να ρωτήσει: Τόσο μη μυθικός ήταν, απ' ό,τι, ο Μάνος Χατζιδάκις, ο στοργικός γνωστός αυτός άνθρωπος, που δεν τα διανοήθηκε αυτά; Τι να σκεφτεί κανείς; Πως πρόλαβε και πέθανε νεότερος, μόλις 69 χρονών, και γι' αυτό;

α' Χρόνος αστράφτει / και βροντά / η ψυχή του του Παναγιώτη Νικολαΐδη, εισαγωγικό ποίημα στη συλλογή *Σαν λάμπος καθρέφτης*, εκδόσεις Πλανόδιον, Αθήνα 2009. Ο τίτλος της συλλογής πάσχει από τη συνήθη ελληνική μεγαλοτυπία αλλά τα ποιήματα είναι ποιήματα.

...Επειδή σήμερα χιονίζει στην Κόλαση

Αφού είναι Μάιος
 γιατί τα δέντρα γύρω μου είναι γυμνά;
 Αφού δεν μπορείς να ζήσεις χωρίς εμένα
 γιατί δεν ξεφορτώνεσαι τον άλλον για αλλαγή;
 Αφού φροντίζεις οι στίχοι σου να ομοιοκαταληκτούν
 γιατί οι λέξεις σου ηχούν παράφωνα στ' αυτιά μου;
 Αφού (όπως σωστά ισχυρίζεσαι) nothing is left of the Left
 γιατί συνεχίζεις να φοράς το μονόκλ του διαφωτιστή στο αριστερό σου μάτι;
 Αφού είσαι τόσο ευφυής
 γιατί εγώ δεν νιώθω πιο βλάκας;
 Αφού η ιστορία έφτασε στο τέλος της

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΝΗΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

γιατί βουλιάζουμε σ' αυτή την αποπνικτική ακινησία;

ποίημα του Χάρη Βλαβιανού από το βιβλίο του *Διακοπές στην πραγματικότητα*, εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2009.

Αμφίβολο πόσο μπορεί κανείς να κάνει διακοπές στην πραγματικότητα, πλέον ακατάλληλος τόπος, αλλά όσοι **τολμούν** να γράψουν ποίηση –περί τόλμης πρόκειται–, γίνονται ενίοτε είρωνες, παρότι η **αλύπητη** πραγματικότητα μπορεί με τη σειρά της να ειρωνευτεί ή να διαψεύσει και τους ίδιους.

Επειδή άλλοι ποιητές χαιρούν δημοσιότητας και άλλοι αφάνειας, το Πεντάλ θ' αφιερώσει μερικές διαδρομές του στους δεύτερους, γιατί οι καιροί υπήρξαν πάντοτε πονηροί και παρότι το δάσος έχει καεί, φυτρώνουν εδώ κι εκεί λουλούδια, που ήσυχχα περιμένουν.

Φτάνοντας σ' αυτό (Coming to this)

Κάνανε αυτό που θέλαμε.
 Εγκαταλείψανε όνειρα, προτιμώντας τη μεταξύ μας βαριά βιομηχανία
 καλωσορίσαμε τη θλίψη
 και ονομάσαμε άδελφο την αμετανόητη συνήθεια.

Και τώρα είμαστε εδώ.
 Το φαγητό είναι έτοιμο και δεν μπορούμε να φάμε.
 Το κρέας κρέμεται στη λευκή λίμνη του πιάτου.
 Το κρασί περιμένει.

Φτάνοντας σ' αυτό
 έχουμε κάποιο όφελος: τίποτα δεν μας υπόσχονται, τίποτα δεν μας παίρνουν. Δεν έχουμε την τόλμη ή άλλη αρετή,
 ούτε πουνενά να πάμε ούτε και λόγο να μένουμε.

σε μετάφραση της Μάνιας Μεζιτή, ποίημα του αμερικανού ποιητή Μαρκ Στραντ, γεννημένου, όπως έχει αναφέρει ξανά το Πεντάλ, το έτος 1934. Προσέξτε, αν θέλετε, τον πρώτο στίχο της κάθε στροφής, αλλά και την καταληκτική φράση, **ούτε πουνενά να πάμε ούτε και λόγο να μένουμε**.

—Κάνανε (λοιπόν) αυτό που θέλαμε
 —Και τώρα (λοιπόν) είμαστε εδώ
 —Φτάνοντας (λοιπόν) σ' αυτό

Η υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Τίνα Μπιρμπίλη, εξέφρασε την αντίθεση της για τα σχέδια εκτροπής του **Αώου**, που είχε υποβάλει τον περασμένο Ιούλιο η εταιρεία «ΔΕΗ-Ανανεώσιμες Α.Ε.», σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία».

Η εν λόγω μελέτη προβλέπει, μεταξύ των άλλων, την άντληση υδάτων από τον ποταμό Αώο, με σκοπό την κατασκευή δύο υδροηλεκτρικών σταθμών και τη διοχέτευση υδάτων προς τη λίμνη Παμβώτιδα.

Η κ. Μπιρμπίλη, με αφορμή και τις αποκαλύψεις του WWF Ελλάς, διαβεβαίωσε ότι θα γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να αποσυρθεί η πρόταση.

Επιτέλους και μια υπουργός που δεν κοιτάζει ασκαρδαμυκτί τον φακό, ντύνεται παράταιρα στην τελετή ορκωμοσίας, και τη γυρίζουν πίσω γιατί δεν ακολούθησε σωστά το πρωτόκολλο. Επιτέλους.

Περίπου το 40% των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα που προέρχεται από ανθρώπινες δραστηριότητες, οφείλεται στην αποψίλωση των δασών.

(...) Η ώρα καινούρια θα είναι στο τόσο γέρικο μέλλον αυτό
 Καινούρια, μα τόσο νέα ελάχιστα μονάχα...
 Γέρικες ώρες, όταν τίποτα να πούμε και να δούμε και να ονειρευτούμε δεν έχουμε πια (...)

Οσκαρ Βλαντισόλ ντε Λουμπίτς Μιλός, λιθουανός πρόγκας, ποιητής.